

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه هرمزگان

دانشکده فنی - مهندسی

پایان نامه کارشناسی ارشد مهندسی عمران - سازه های دریایی

عنوان پایان نامه :

بررسی اثر امواج گروهی بر سکوهای برجی مهار شده با شرایط تکیه گاهی مختلف

استاد راهنما :

دکتر احمد رهبررنجی

استاد مشاور :

دکتر محمدجواد کتابداری

دانشجو :

ابراهیم حسنی

بهمن ماه ۸۶

۱۳۸۷ / ۲ / ۱۷

۱ ۲ ۳ ۴ ۵

راه فانی گشته راهی دیگر است
زانکه هشیاری گناهی دیگر است
آتشی درزن به هردو تا به کی
پرگره باشی از این هر دو چو نی
تا گره با نی بود همراز نیست
هم نشین آن لب و آواز نیست
ای خبرهات از خبرده بی خبر
توبه ی تو از گناه تو بتـ
جست و جوئی از ورای جستجو
من نمی دانم تو می دانی بگو
حال و قالی از ورای حال و قال
غرقه گشته در جمال ذوالجلال
غرقه ای نی که خلاصی باشدش
یا بجز دریا کسی بشناسدش

(حضرت مولانا)

تقدیم به :

پدر عزیزم

آن اسوه باشکوه ، که بدینجا رسانیدم
امتداد اندیشه های بلندش
پاسخی به زحمات بی دریغش
وبوسه ایست بر دستانش

مادر مهربانم

آن نادره وجود ، که وجودم همه از اوست
ودستان دعا پیشه وقلب مهربانش
همواره رهگشای من است

و همسر عزیز تر از جانم

قدردانی و تشکر

در اینجا لازم می دانم از اساتید محترم، جناب آقای دکتر احمد رهبر رنجی و جناب آقای دکتر محمد جواد کتابداری که مرا در انجام این تحقیق یاری نمودند صمیمانه تشکر و قدردانی نمایم.

چکیده

نیاز انسان به انرژی برای بقاء و همچنین محدودیت منابع انرژی در خشکی باعث شده است که انسان از خشکی به سمت دریا سوق داده شود. در این میان استخراج نفت و گاز از دل دریاها در آب عمیق در دو دهه اخیر بشدت گسترش یافته است و این مهم تجهیزات لازم و تکنیکهای بدیعی را می طلبد.

سکوهای برجی مهار شده یکی از انواع سکوهایی هستند که برای استفاده در آبهای نیمه عمیق و عمیق پیشنهاد شده اند. این سکوها از یک پایه خرابایی بلند و لاغر تشکیل شده اند که از صلبیت کافی در برابر حمله امواج برخوردار نیست. لذا باید تمهیدات اضافی از جمله ایجاد مهار و ایجاد گیر داری مناسب در تکیه گاه آن پیش بینی شود.

از طرف دیگر امواج گروهی، امواج خطر ناک دریا هستند. این امواج قادرند مهار سکوهای شناور یا کشتیها را پاره کرده و حتی از روی کشتی عبور نمایند (deck wetness).

گسترش اکتشافات و استخراج منابع نفتی در دریای خزر نیاز به بررسی طرح و ساخت سکوهای آب عمیق برای این منطقه را ایجاد کرده است. یکی از انواع سکوهایی که برای این منطقه مناسب بنظر می رسد سکوی برجی مهار شده می باشد.

در این تحقیق دانشجو ضمن مدل کردن یک سکوی نمونه از این نوع سکوها با نرم افزار ansys و انتخاب مهار مناسب و شرایط تکیه گاهی مناسب برای آن، تغییر شکلها و نیروهای ایجاد شده در این سکوها را تحت اثر امواج گروهی مورد بررسی قرار می دهد. بنظر می رسد رابطه معکوسی بین درجه گیرداری تکیه گاه و تعداد مهارها وجود داشته باشد. در این میان حرکات عرشه سکوها (sea keeping) و مقایسه آن با مقادیر مجاز آئین نامه ای در حالات مختلف شامل اکتشافات، استخراج و بهره برداری و بقاء در دریا درحالات طوفانی (survivability) نیاز به مطالعه و پژوهش دارد.

فهرست شکل ها و جداول

صفحه	شکل
۴	۱-۱ سکوی برجی مهار شده
۶	۱-۲ سکوی نیمه غوطه ور با هشت ستون
۸	۱-۳ سکوی پایه کششی و اجزای آن
۱۱	۱-۴ خطوط جریان در اطراف مقاطع مختلف
۱۶	۱-۵ گسترش لایه مرزی
۱۶	۱-۶ جدایی لایه مرزی
۱۷	۱-۷ جریان اطراف مقطع دایروی
۱۸	۱-۸ ضریب درگ
۲۱	۱-۹ نمونه ای از طیف انرژی باد
۲۸	۱-۱۰ مسیر حرکت ذرات آب
۳۱	۱-۱۱ ارتباط بین حوزه زمان و حوزه فرکانس
۳۲	۱-۱۲ طیف موج
۳۶	۱-۱۳ جریانهای با تاثیر زیاد اینرسی (a) و تاثیر زیاد درگ (b)
۳۹	۱-۱۴ نیروی امواج بر یک استوانه قائم
۳۹	۱-۱۵ نیروی امواج بر استوانه های افقی
۴۱	۱-۱۶ نیروی امواج بر استوانه های مایل
۴۱	۱-۱۷ تغییرات نیروی امواج
۴۲	۱-۱۸ ضریب C_m در اعداد رینولدز مختلف
۴۳	۱-۱۹ تاثیر زبری بر ضریب درگ
۴۴	۱-۲۰ ضریب C_m در حالات مختلف
۴۴	۱-۲۱ ضریب C_D در حالات مختلف
۴۷	۱-۲۲ ضریب لیفت در اعداد رینولدز مختلف
۴۸	۱-۲۳ ضریب لیفت برای استوانه های زیر
۵۰	۲-۱ سکوی برجی مهاری
۵۱	۲-۲ نمایی از برج مهاری لنا
۵۲	۲-۳ نیروهای موج و اینرسی وارد بر سکوهایی ثابت و برجهای مهاری
۵۲	۲-۴ قسمتهای اصلی سکوی برجی مهاری
۵۳	۲-۵ نمونه یک فونداسیون مفصلی
۵۷	۲-۶ مدل تحلیلی سکوی برجی مهاری
۵۸	۲-۷ فونداسیونهای شمعی
۵۹	۲-۸ سیستم مهاری برج و وزنه های تعادل

فهرست شکل ها و جداول

صفحه	شکل
۶۰	۲-۹ نمودار رفتار سیستم مهاری
۶۱	۲-۱۰ نمونه ۲۴ کابل مهاری تک کابله
۶۱	۲-۱۱ نمونه ۲۴ کابل مهاری جفت کابلی
۶۲	۲-۱۲ اثر کشش بر سختی کابل
۶۳	۲-۱۳ قسمتهای مختلف کابل مهاری
۶۵	۲-۱۴ اثر پیش کشیدگی بر رفتار کابل
۶۶	۲-۱۵ حرکت وزنه های تعادل نسبت به حرکت برج
۶۸	۲-۱۶ نمودار نیروی افقی فنر - جابجایی برج
۶۸	۲-۱۷ نمودار نیروی قائم فنر - جابجایی برج
۷۰	۲-۱۸ مودهای ارتعاشی سکوی برج مهاری
۸۲	۳-۱ محدودیت تیزی در آب عمیق
۸۶	۳-۲ محدوده کاربرد تئوریهای استوکس مرتبه پنج و تابع جریان و موج خطی
۱۰۰	۴-۱ نمودار مقایسه نیروی وارد بر سکو در امتداد محور X
۱۰۰	۴-۲ نمودار مقایسه نیروی وارد بر سکو در امتداد محور Y
۱۰۱	۴-۳ نمودار مقایسه نیروی وارد بر سکو در امتداد محور
۱۰۱	۴-۴ نمودار مقایسه جابجایی عرشه سکو در امتداد محور X
۱۰۲	۴-۵ نمودار مقایسه جابجایی عرشه سکو در امتداد محور Y
۱۰۲	۴-۶ نمودار مقایسه جابجایی عرشه سکو در امتداد محور Z

صفحه	جدول
۳۰	۱-۱ خلاصه مشخصه های امواج
۳۴	۱-۲ ارتفاع موج و سرعت باد ماکزیمم در نقاط مختلف
۹۸	۴-۱ جابجائی ونیروها برای موج گروهی بازوایای متفاوت (تکیه گاه گیردار)
۹۸	۴-۲ جابجائی ونیروها برای موج گروهی بازوایای متفاوت (تکیه گاه مفصلی)
۹۹	۴-۳ جابجائی ونیروها برای تک موج هم انرژی بازوایای متفاوت (تکیه گاه گیردار)
۹۹	۴-۴ جابجائی ونیروها برای تک موج هم انرژی بازوایای متفاوت (تکیه گاه مفصلی)

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
	فصل اول :
۱	۱-۱ آشنایی با انواع سکوهای آب عمیق و بارگذاری آنها
۲	۱-۱-۱ آشنایی با انواع سکوهای آب عمیق
۲	۱-۱-۱-۱ سکوهای برجی مهاری
۵	۱-۱-۱-۲ سکوهای نیمه مغروق
۷	۱-۱-۱-۳ سکوهای پایه کششی
۹	۱-۱-۱-۴ سکوهای اسپار
۹	۱-۱-۱-۵ سکوهای کشتی سان
۱۰	۱-۲ نیروهای وارد بر سکو
۱۰	۱-۲-۱ مقدمه
۱۲	۱-۲-۲ اصول تشابه
۱۲	۱-۲-۳ نیروهای ویسکوز و عدد رینولدز
۱۴	۱-۲-۳-۱ لایه مرزی
۱۶	۱-۲-۳-۲ جدایی لایه مرزی
۱۷	۱-۲-۳-۳ جریان اطراف اجسام غیر خط جریانی
۱۹	۱-۲-۴ نیروهای ناشی از باد و جریانهای دریایی
۱۹	۱-۲-۴-۱ نیروهای ناشی از باد
۲۲	۱-۲-۴-۲ نیروهای ناشی از جریان های دریایی
۲۲	۱-۲-۵ نیروهای ناشی از امواج بر سازه های دریایی
۲۲	۱-۲-۵-۱ امواج ثقلی
۲۲	۱-۲-۵-۲ تئوری امواج خطی
۲۳	۱-۲-۵-۳ نقش تئوریهای امواج در طراحی
۳۴	۱-۲-۵-۴ دسته بندی امواج
۳۵	۱-۲-۵-۵ معادله مورسون
۳۷	۱-۲-۵-۶ ضرایب درگ و اینرسی
۴۲	۱-۲-۶ نیروهای ایجاد شده بر اثر تشکیل گردابه ها
۴۵	فصل دوم :
۴۹	۲-۱ سکوهای برجی مهار شده و دینامیک آن
۵۰	۲-۱-۱ مفهوم کلی سکوهای برجی مهاری
۵۰	۲-۱-۱-۱ مقدمه
۵۱	۲-۱-۱-۲ پاسخ دینامیکی
۵۲	۲-۱-۱-۳ تشریح برجهای مهاری
۵۴	۲-۲ بررسی طراحی سکوهای برجی مهاری
۵۴	۲-۲-۱ بارها

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۵۵	شرایط بارگذاری ۲-۲-۲
۵۵	عرشه ۲-۲-۳
۵۶	برج ۲-۲-۴
۵۶	فونداسیون ۲-۲-۵
۵۹	مهار سازه ۲-۲-۶
۶۰	طراحی سیستم مهاری وزنه های تعادل ۲-۲-۷
۶۷	طراحی کابل های سیستم مهاری ۲-۲-۸
۶۸	جنبه تحلیلی ۲-۳
۶۸	مدل کردن برج مهاری ۲-۳-۱
۶۹	دینامیک برج مهاری ۲-۳-۲
۷۲	رفتار برج مهاری در برابر موج ۲-۳-۳
۷۲	آنالیز خستگی ۲-۳-۴
۷۵	آسایش انسان نسبت به حرکت عرشه ۲-۳-۵
۷۵	روشهای آنالیز یک برج مهاری ۲-۴
۷۵	آنالیز کوپل ۲-۴-۱
۷۶	آنالیز غیر کوپل شده ۲-۴-۲
۷۷	ساخت و نصب سکوهایی مهار ۲-۵
۷۸	روش ساخت ۲-۵-۱
۷۸	روش نصب سکو ۲-۵-۲
۷۹	تئوری موج و آشنایی با امواج گروهی : فصل سوم
۸۰	تئوریهای امواج ۳-۱
۸۰	تئوری موج ۳-۱-۱
۸۲	تئوری امواج استوکس مرتبه پنجم ۳-۱-۲-۱
۸۳	تئوریهای دیگر امواج ۳-۱-۲-۲
۸۴	محدوده کاربرد نظریه امواج ۳-۱-۳
۸۵	آشنایی با امواج گروهی ۳-۲
۸۵	مقدمه ۳-۲-۱
۸۶	تاریخچه ۳-۲-۲
۸۷	روش فونک و منسارد ۳-۲-۳
۸۹	روش لیست ۳-۲-۴
۸۹	روش کتابداری و کوتس ۳-۲-۵
۹۱	روش کتابداری و محمد پور (تصادفی) ۳-۲-۶

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
	فصل چهارم :
۹۲	مدلسازی بوسیله نرم افزار
۹۳	۴-۱ فرضیات مدل
۹۳	۴-۱-۱ مشخصات هندسی
۹۴	۴-۱-۲ بارگذاری
۹۵	۴-۲ معرفی نرم افزار
۹۵	۴-۲-۱ معرفی برنامه
۹۶	۴-۲-۲ اجرای نرم افزار
۹۷	۴-۳ بررسی حساسیت
۱۰۳	فصل پنجم :
۱۰۴	۵-۱ بحث و بررسی نتایج و پیشنهاد جهت ادامه کار
۱۰۴	۵-۱-۱ تحلیل نتایج
۱۰۴	۵-۱-۱ اثر نوع تکیه گاه، موج و جهت موج بر نیروهای وارده به عرشه
۱۰۵	۵-۱-۲ اثر نوع تکیه گاه، موج و جهت موج بر جابجایی عرشه
۱۰۶	۵-۱-۳ اثر نوع موج وارده به سکو بر نیروهای وارده بر عرشه
۱۰۷	۵-۱-۴ اثر نوع موج وارده به سکو بر جابجایی عرشه
۱۰۸	۵-۲ نتیجه گیری
۱۰۹	۵-۳ پیشنهادات جهت ادامه کار
۱۱۰	منابع

آشنائی با انواع سکوه‌های آب عمیق و بارگذاری آنها

۱-۱) آشنائی با انواع سکوهای آب عمیق

۱-۱-۱) سکوهای برجی مهار شده : (Guyed tower Platform)

نوعی از سکوهای تطبیقی هستند که از یک برج باریک خریا مانند با مهارهای کابلی یا زنجیری تشکیل شده و در انتها بوسیله شمع یا وزنه های سنگین متعادل شده اند . سازه تطبیقی به سازه ای گفته می شود که دارای طیف پاسخ باشد یعنی پس از اعمال نیروهای محیطی به سازه اجازه حرکت داده می شود . عمق مناسب اجرای این سکوها ۱۵۰۰ تا ۳۰۰۰ فوت می باشد . سیستم مهار بندی بنحوی طراحی می شود که امکان جدا شدن برج از کف دریا در شرایط خیلی بد آب و هوایی وجود داشته باشد این نوع سکوها تقریباً مزایای سکوهای ثابت فولادی را دارند ولی دارای هزینه های پایین تری می باشند. اولین برج های مهار شده در خلیج مکزیک و برای حوزه نفتی لنا (Lena) نصب گردیده است. احداث این سکو حدود ۱۲ سال بطول انجامید و در حین ساخت پیشرفتهای و تغییرات زیادی در نحوه طراحی و اجرای آن ایجاد شد . این برج دارای وزن فولادی ۲۴۱۰۰ تن و قسمت فوقانی ۱۹۶۴۰ تن بوده و در عمق ۳۰۵ متری نصب گردیده است . سیستم مهار برج فوق بوسیله بیست کابل فولادی و لنگرهایی به وزن ۱۷۹ تن تامین شده است. از محاسن این سکو هزینه کم برای نصب در اعماق زیاد و همچنین قابل دسترس بودن وسایل و تکنولوژی آن میباشد. در دریای شمال از این نوع سکو در عمق ۴۵۷٫۲ متری بوسیله کمپانی اکسون نصب گردیده است که دارای چهار پایه به طول ۵۴۸٫۶ متر و به قطر ۱٫۵ تا ۲ متر میباشد. پایه ها به فاصله ۳۰٫۵ متری از یکدیگر قرار گرفته اند و بوسیله اعضا مهاری ضربدری به یکدیگر متصل گردیده اند. سکو دارای دو عرشه ۴۵٫۷ متری در بالا میباشد. این سکو بوسیله بیست کابل به قطر ۸٫۹ سانتیمتری از نوع بریج استرند در ارتفاع ۱۵٫۲ متری زیر سطح آب نگهداری می شود.

سکوهای برجی مهار شده شامل چهار قسمت اصلی زیر می باشند :

- ۱- عرشه : تمامی تجهیزات و دستگاهها به روی عرشه نصب می گردند .
- ۲- برج : برج دارای مقطع ثابتی است که از رایزرها و انتقال دهنده ها حفاظت می کند .
- ۳- سیستمهای مهار : مهارها معمولاً از نوع کاتتری بصورت منفرد و یا جفت به شکل متقارن نصب می گردند. آنها در مقابل محیط پیرامون خود بوسیله روکش یا عملیاتیهای دیگر حفاظت می شوند. کابلها کاملاً زیر آب قرار میگیرند تا با شناورها تداخلی ایجاد نکنند .

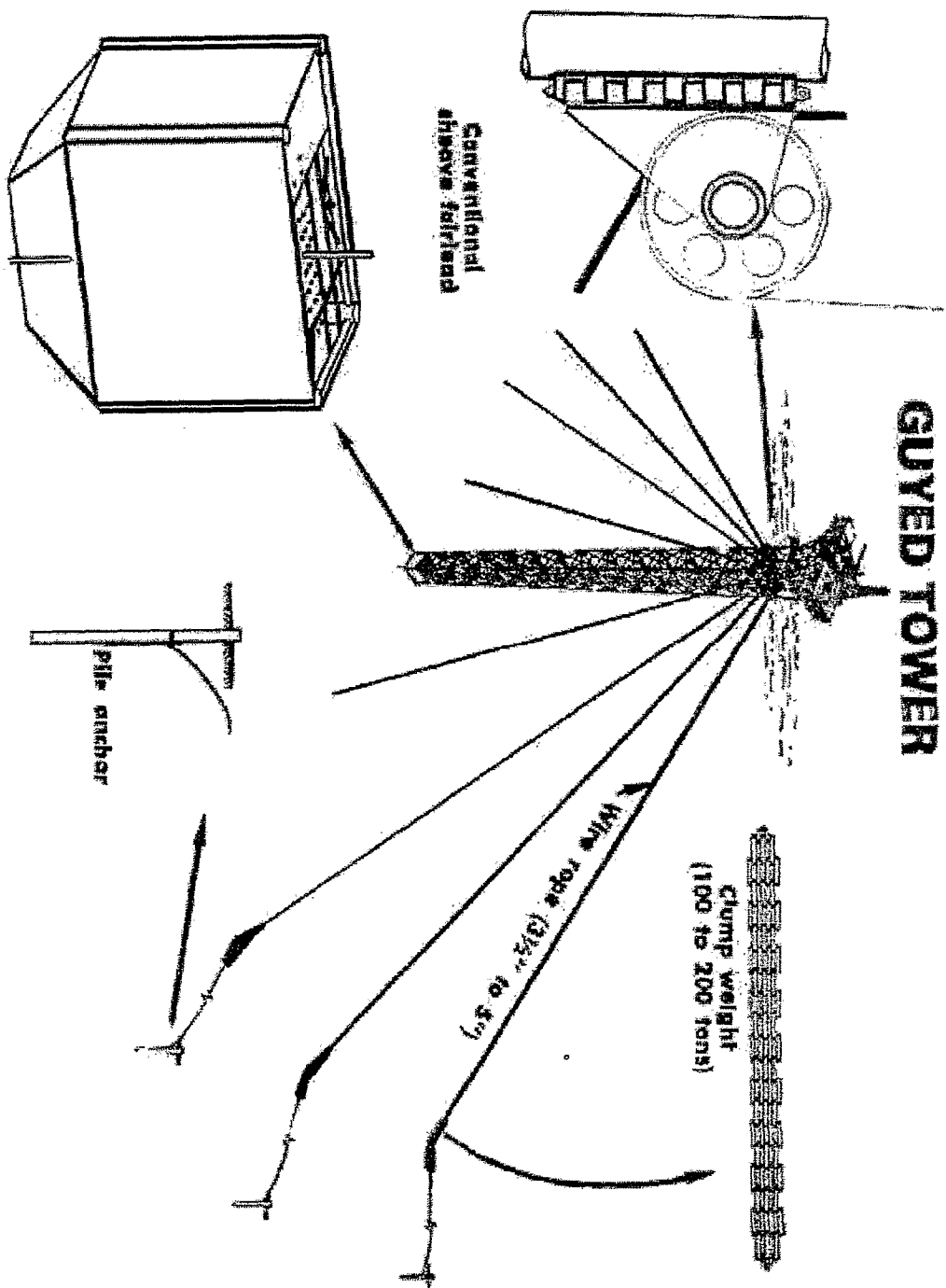
۴- فونداسیون : این نوع سکوها معمولاً دارای ۲ نوع فونداسیون می باشند :

۴-۱- فونداسیونهای مفصلی : به این نوع فونداسیونها فقط بارهای عمودی وارد می شود و به روی خاک بصورت لغزنده عمل می کنند.

۴-۲- فونداسیونهای شمعی : نوع دیگر فونداسیون شمعی می باشد که بوسیله کوبیدن تعدادی شمع نزدیک به مرکز برج ایجاد می شود این شمعها در طول برج امتداد می یابند و در قسمت بالای برج به برج جوش می شوند .
از انواع سکوهاى برجى میتوان به برجهاى مهار شده ، برجهاى شناور ، برجهاى انعطاف پذیر ، برجهاى شمعی تطبیقی و برجهاى مفصلی اشاره کرد.

برجهاى مفصلی شامل یک ستون قائم به همراه اتاقکى شناور در نزدیکی کف دریا می باشند . که کل سازه توسط یک اتصال به کف دریا متصل شده است. این برجها میتوانند بصورت لوله ای یا شبکه خربایى فولادى ساخته شوند. در طراحی ، هدف این است که فرکانس اصلی سازه به اندازه کافى از فرکانس امواج کمتر باشد. این نوع سازه ها برای اعماق ۱۰۰ تا ۵۰۰ متر مناسب است. از برجهاى مفصلی می توان به عنوان پایانه ها ، برج کنترل ویا محل فراورى کامل استفاده نمود.

معمولا سازه برج بصورت یک جسم صلب دارای یک یا دو درجه آزادى چرخشى مدلسازى می شود. در حالت دو بعدى یک درجه آزادى و در حالت سه بعدى دو درجه آزادى چرخشى وجود دارد. با تحلیل برج مفصلی ، مقدار فرکانس اول آن برابر صفر بدست می آید که مویذ حرکت صلب می باشد و با کاهش قطر برج ، مودهاى خمشى حاکم می شوند.

شکل (۱-۱) سکوی برجی مهار شده [۴]

۲-۱-۱) سکوهای نیمه مغروق : (Semi Submersible Platform)

این نوع سکوها معمولاً دارای پنتون هستند که تامین کننده شناوری سکو می باشند. در طول زمان شناوری چنین سکوهایی مشاهده می شود که این سکوها در پاسخ به تحریک امواج دریا حرکت کمی را به نمایش می گذارند. سکوی فوق بوسیله مهارهای کابلی یا زنجیری نگه داشته می شود. دکل سکو دارای یک سوراخ بزرگ بنام مون پول در مرکز است که فعالیتهای حفاری از طریق آن انجام می گیرد. معمولاً دارای فضای مسکونی جهت اسکان کارکنان می باشد. دارای باند هلیکوپتر ، موتورهای رانش ، جرثقیل و بسیاری از ملزومات دیگر هستند.

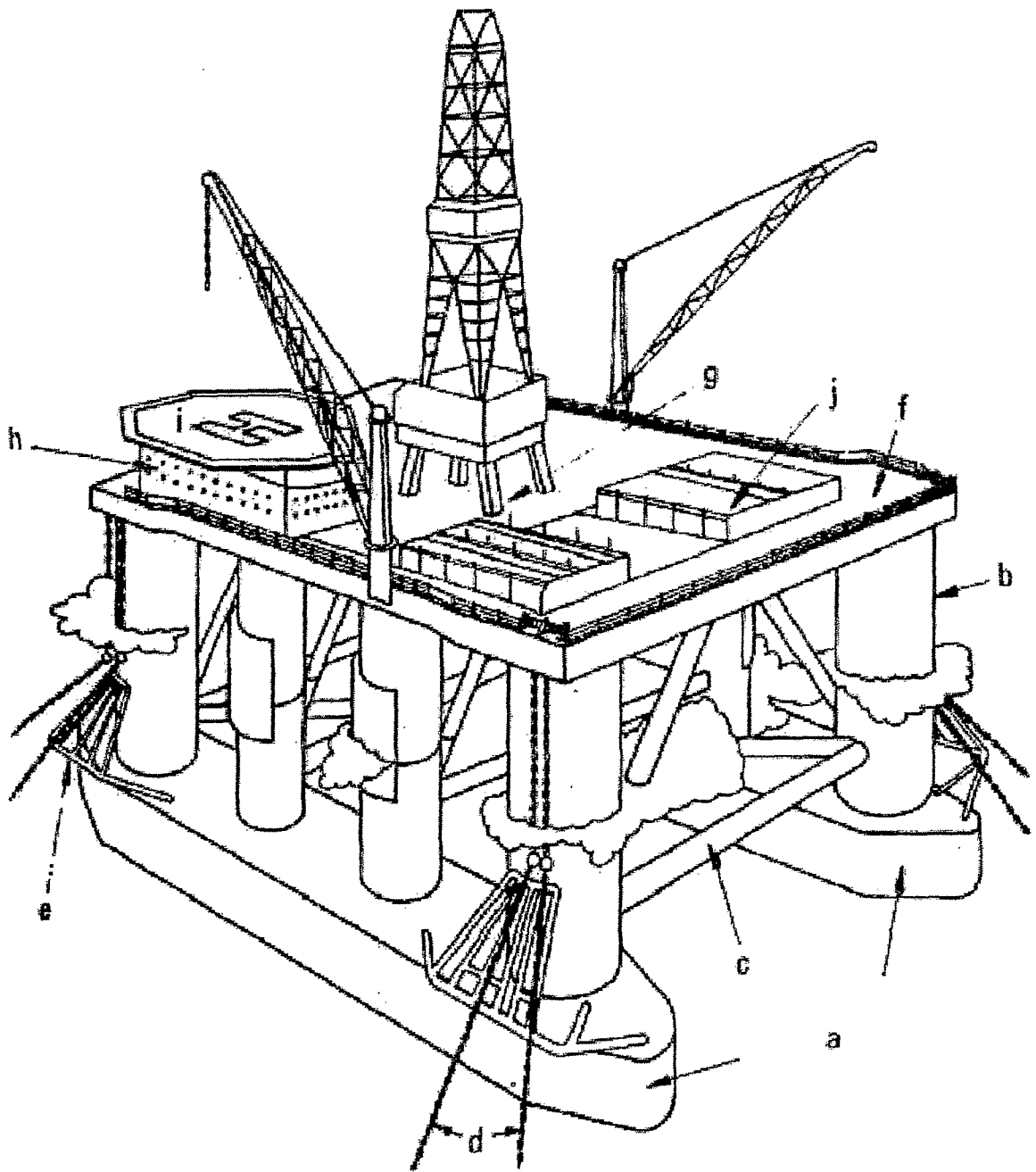
حفاری از طریق یک لوله عمودی بنام رایزر صورت می پذیرد . سیستم مهار بندی باید طوری باشد که جابجایی سکو حداکثر در دایره ای به شعاع ۷ درصد عمق صورت پذیرد در غیر اینصورت حفاری امکان پذیر نمی باشد. استفاده از مهارهای کاتنری برای عمق های بیشتر از ۵۰۰ متر دشوار بوده و از شناورهایی که موقعیت آنها به صورت دینامیکی تثبیت می شود. استفاده میشود. حداکثر عمق آب و شرایط آب و هوایی که حفاری بوسیله سکوهای نیمه مغروق را امکان پذیر می نماید ، تابعی از سیستم مهاربندی و مقدار لوله حفاری در رایزر قابل حمل بوسیله سکو و قابلیت تحمل حرکت عمودی بوسیله تجهیزات حفاری است.

لوله حفاری که در انتهای آن مته حفاری قرار گرفته است از درون رایزر عبور می کند و کار حفاری را انجام می دهد. سیال روغنکاری به نام گل حفاری از درون لوله حفاری با فشار زیاد به پایین پمپ می شود و از فضای موجود بین لوله حفاری و رایزر به بالا برمی گردد. فشارگل حفاری برای گرداندن سر مته است و خود لوله حفاری با سرعتی تا ۲۵۰ دور در دقیقه دوران می کند.

گل حفاری چندین وظیفه دارد. مته را روغنکاری می کند ، باعث گردش مخروط سر مته می شود ، مواد را به سطح آب هدایت می کند و فشار هیدرواستاتیکی کافی برای مقاومت در برابر فشار احتمالی نفت و گاز را مهیا می سازد.

حرکت عمودی ناچیز ولی مهم سکو که ناشی از ضربه امواج دریا می باشد بوسیله یک اتصال لغزشی نصب شده در انتهای برج حفاری دفع می شود، یک کشنده هم نیروی رو به بالای لازم به روی رایزرها را ایجاد می کند تا این سازه همیشه در کشش باقی مانده و کمانش نکند.

Typical semi-submersible vessel:

a - submerged pontoons; b - surface piercing deck support columns; c - bracing members; d - mooring lines; e - anchor racks; f - deck structure; g - moonpool; h - accommodation; i - helicopter pad; j - drill pipe racks

شکل (۱-۲) سکوی نیمه غوطه ور با هشت ستون [۳]

۳-۱-۱) سکوهای پایه کششی : (Tension leg platform)

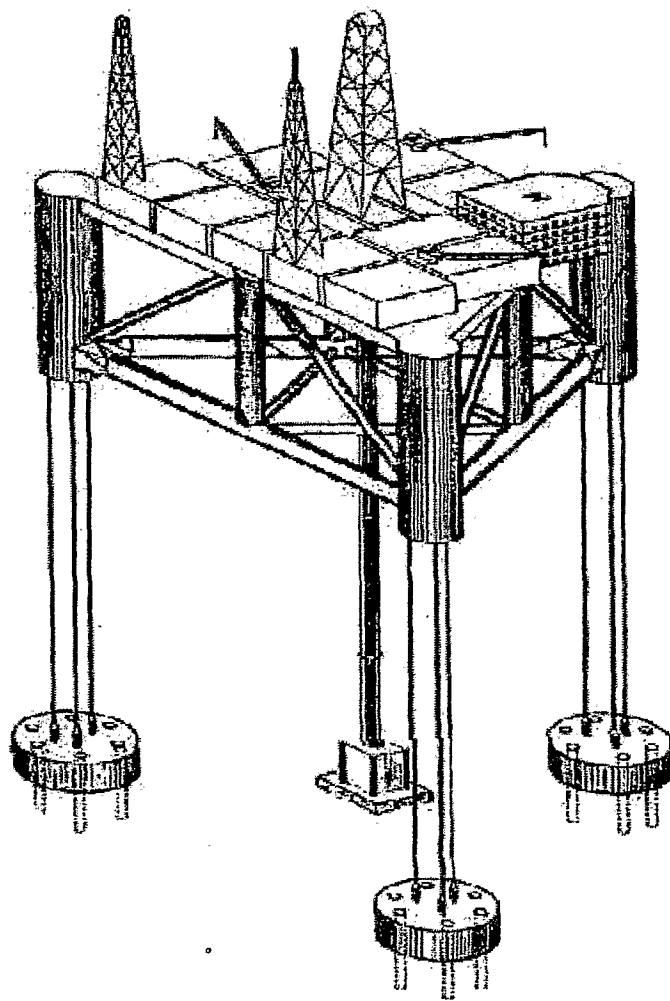
سکوهای پایه کششی از طرحهای جدید سکو می باشند. تقریباً نیمه مغروقتند و به نحوی طراحی می گردند که در مقابل بارهای قائم بصورت شناور عمل کنند و در مقابل بارهای محیطی نیز با تغییر مکان و ایجاد حالت تعادل بین نیروهای شناوری و کششی در پایه های کششی که از نوع کابل هستند، مقاومت می نمایند و حالت پایداری دارد.

کابل‌های تحت کشش بوسیله شمع به کف دریا متصل گردیده اند که باعث بوجود آمدن ۱۵ تا ۲۵ درصد نیروی شناوری اضافه می شود. این کشش، حرکات عمودی و غلتش شناور را به شدت تقلیل می دهد.

از مهمترین محدودیتهایی که در مورد این سکوها می توان نام برد وجود نیروی اینرسی دینامیکی وابسته به امواج است که برای اعماق حدود ۹۰۰ متر و بالاتر، این مسئله اهمیت ویژه ای می یابد.

مزایای سکوهای پایه کششی

- * با زیاد شدن عمق در هزینه ها افزایش قابل توجهی رخ نمی دهد.
  - * در اثر نیروی موج ضربه کمتری دریافت می کند.
  - * انتقال ، نصب و خارج نمودن آنها از سرویس آسان می باشد.
  - * با تغییر عمق عمدتاً طول مهارها تغییر می کند.
  - * در مناطق لرزه خیز بهتر از سکوهایی ثابت عمل می کنند.
  - * بعلت مقید بودن حرکت قائم ، کنترل ، تعمیر و نگهداری رایزرها و مهارها نسبتاً آسان است.
- اولین سکوی کششی در سال ۱۹۸۴ در حوزه نفتی هوتن (hutton) واقع در دریای شمال در عمق ۶۰۹٫۶ متری توسط شرکت بکتل نصب گردیده است. عمق مناسب اجرای این سکوها ۱۲۰ تا ۱۵۰۰ متر می باشد.

شکل (۱-۳) سکوی پایه کششی و اجزای آن [۴]

۴-۱-۱) سکوهای اسپار : (Spar platform)

این سکوها به صورت یک سازه استوانه ای شناور می باشند، که دارای سازه فوقانی (عرشه) و رایزرهای بهره برداری حفاری و انتقال بوده و بوسیله سیستم کاتتری به کف دریا مهار می شوند. این سکوها برای اعماق بالای ۱۰۰۰ متر مناسب می باشند.

سکوهای اسپار در دو نوع خریایی و کلاسیک ساخته می شوند که در نوع خریایی، بخشی از استوانه با خریا جایگزین شده است. از نظر هزینه نوع خریایی بر کلاسیک ارجح است. در مدل سازی این نوع سکوها هر خط مهار بصورت یک فتر غیرخطی در نظر گرفته می شود. پیروی حرکت عرضی سکوهای اسپار در حدود چند دقیقه بوده و نیز پیروی حرکت قائم آن حدود نیم دقیقه می باشد.

۴-۱-۵) سکوهای کشتی سان : (Ship-type platform)

از این سکوها عمدتاً جهت حفاری در اعماق زیاد (بالای ۲۰۰ متر) استفاده می گردد. بوسیله این سکو نمونه های آزمایشگاهی در جایی که عمق آب برابر ۱۹۲۵ متر بوده از عمق ۸۴۱ متری زیر کف اقیانوس نیز گرفته شده است. حداقل عمق عملیاتی بوسیله پایداری تثبیت کننده سکو تعیین می شود. در حفاری اختلاف تغییر مکان ابتدا و انتهای میله حفاری باید در حدود زاویه ۳ درجه از قائم محدود گردد، که این تolerانس در اعماق زیاد خیلی راحتتر از اعماق کم برآورده می گردد. در نتیجه با این نوع سکو کار در اعماق زیاد راحت تر می باشد. در آبهای کم عمق برای تثبیت می توان از لنگر استفاده کرد، اما در اعماق زیاد باید از تثبیت کننده دینامیکی استفاده کرد. جابجایی این سکوها آسان است و هزینه های حفاری بوسیله آنها به مراتب خیلی کمتر از دیگر وسایل می باشد. ضمناً هزینه بیمه آنها نیز پایین تر می باشد.